

USA OG KINA

KONSEKVENSER FOR RESTEN AV VERDEN?

HVEM VINNER?

Innhold

1. Kina våkner opp
2. Donald Trump blir amerikansk president
3. Trump legger seg ut med mange
4. Mer om handelskrigen mellom USA og Kina
5. Handelskrigen løser ikke Amerikas problem
6. Hva vil USA?
7. Konsekvenser for resten av verden

1. Kina våkner opp

- 1839: Opiumskrigen og Midtens Rike blir ydmyket
- 1949: Mao erklærer opprettelsen av Folkerepublikken Kina
- 1978: Deng Xiaoping tar over som Kinas sterke mann

Pragmatisk. Noen må bli rike først.

Kina skal holde en lav profil internasjonalt, arbeide i det stille

- 1989: Studentopprøret på Den himmelske freds plass blir slått brutalt ned
Partiet vil ikke tillate demokrati av noe slag
- 2001: Kina med i Verdens handelsorganisasjon (WTO)
Gjenvinne sin posisjon som Midtens Rike, via økonomisk vekst
USA/Sovjet – handlet for 2 mrd. USD **per år**
USA/Kina i dag – handler for 2 mrd. USD **per dag**

- 2002: Fredelig overgang av makten, fra Jiang Zemin til Hu Jintao
- 2012: Fredelig overgang av makten, fra Hu Jintao til Xi Jinping
- 2017: President Xi åpner opp for å sitte med makten utover fem år til
 - Ikke lenger holde lav profil
 - Kina skal behandles med verdighet og respekt

Mao: Det kinesiske folket reiser seg

Deng: Det kinesiske folket blir mer velstående

Xi: Det kinesiske folket blir sterkere

- 2015: Aksjekurser stuper og statlige inngrep nødvendig
- 2018: Friere kapitalmarkeder for bedre fordeling av kreditt
Tillater utenlandske foretak
- 2019: MSCI og kinesiske aksjer vektes opp fra mindre enn én til 3 prosent
Viktig med økonomisk vekst over 6 prosent frem til 2022
Demonstrasjoner i Hong Kong som ikke vil gi seg

2. Donald Trump blir amerikansk president

- **America first**

USA ikke lenger verdens politimann

Trenger ikke spre sin ideologi

Lite interessert i Human Rights

Allierte er tidvis en pest og en plage

} Amerika gir opp ideene og idealene landet har stått for i hundre år

- 1990 – 2003: USAs unipolare periode

- Strategisk gave til Kina?

Handelskrig som presser frem nødvendige omstillinger

Sammenlignet med WTO 2001

- Skaper mer rom for Kina

BRI
WTO
Klima } Kina tar over

MEN: Annet verdisyn

China ranks collective welfare above individual desires

3. Trump legger seg ut med mange

- Trump omtaler Powell, sjefen for Fed, som en «fiende»

Men stryker det senere fra Twitter

- Kaller den danske statsministeren Mette Fredriksen for «nasty» fordi hun sier at Trumps forslag om å kjøpe Grønland er «absurd». Som det er i det 21. århundre.

Hensikt: Gjøre Mette forlegen så Trump får en bedre avtale om Grønland senere. Store amerikanske interesser her.

- Nancy Pelosi – speaker i Senatet – en av få som ikke lar seg pelle på nesen av Trump

4. Mer om handelskrigen mellom USA og Kina

USA tar blant annet opp disse temaene:

- Tvungen overføring av teknologi (i bytte mot markedsadgang)
- Stjeler IPR (Intellectual Property Rights)
- Subsidiar til egne foretak (SOEs) som forrykker konkurransen
- Manipulering av valutaen

I forhandlinger har USA fornærmet Kina med urimelige krav:

- Beholde tollsatser en tid etter eventuell avtale er inngått
- USA kan ensidig legge på straffetoll dersom de mener at Kina bryter avtale
- Kina forbys å kunne ta igjen

Vil USA anvende «secondary sanctions» mot Kina, som mot Iran?

I så fall – klart for «decoupling» mellom de to største økonomiene i verden

Professor Keyu Jin ved London School of Economics:

“... any advantage the US has over China in trade is far exceeded by the Chinese people’s willingness to withstand the pressure. They will make the sacrifices necessary to maintain national pride and avoid the appearance of subservience to the West”

Viktig for Xi Jinping at veksten holdes oppe på vel 6 prosent frem til 2022.

Hvorfor det?

Kina har flere virkemidler:

- Ekspansiv finanspolitikk
- Svekke valutaen – nå er kursen 7,15 RMB/USD
- Øke kredittrammer via statsbanker til SOEs

Økt aktivitet i BRI-initiativet – et SPU for investeringer i infrastruktur worldwide

Italia nylig gått med – svekker EUs posisjon vis-a-vis Kina

Trenger god relasjon til Russland – BRI i mange «Stan-land»

CNY/USD siden 1981

CNY/USD siste 6 mnd

kilde: macrotrends.net

5. Handelskrigen løser ikke Amerikas problem

Trump vil svekke Kina ved handelskrig og samtidig sikre økonomisk vekst

MEN:

- Usikkerhet i handel, og investeringer i USA dempes
- Lavere aksjekurs og konsumet går ned
- Den økonomiske veksten svekker

6. Hva vil USA?

Hensikt med handelskrig å svekke Kina som en “strategisk rival”

Nær hundre ledende amerikanere: Don’t treat China as an enemy

“Economic decoupling” vil svekke USAs rykte og ødelegge for mange andre land

Trenger globalt samarbeide for globale utfordringer:

- Klima
- Unngå spredning av atomvåpen
- Pandemics

7. Konsekvenser for resten av verden

- Kina trenger venner nå som situasjonen med USA stadig forverres
- Interessert i handelsavtaler med andre: Japan, Norge, EU, Sør-Korea, UK
- Vennligere mot Japan:
 - Undertegnet om lag 50 avtaler nylig
 - Mye mindre bråk rundt omstridte øyer Senkaku / Diaoyu i Øst-Kina havet

- Hva skal Norge med handelsavtale?
- EU opptatt av avtale som regulerer direkte investeringer
- Burde Norge være det samme?

Hålogaland-broen ikke uten problem

- På lang sikt – hvordan vil EU/USA/Kina relasjonene se ut?
- Hvordan plassere Norge seg under ulike antakelser?

Kevin Rudd, tidligere statsminister i Australia, og flytende i mandarin:

“Whatever happens in the near term, the global strategic and economic landscape is undergoing a fundamental change. How China responds to its own domestic growth challenges and the real or perceived Sino-American decoupling is a matter that concerns us all.”

2. august 2019

Befolkning, mill.	1980	2018
USA	227	327
Kina	981	1 392

BNP i alt (PPP), mrd. \$	1980	2018
USA	2 862	20 494
Kina	306	25 270

BNP per capita (PPP), \$	1980	2018
USA	12 598	62 641
Kina	312	18 144

Topp 1 %, andel av inntekt	1980	2014
USA	11 %	20 %
Kina	6 %	14 %

CO2-utslipp per capita, tonn	1980	2017
USA	20	16
Kina	2	8
EU	9	7
Norge	9	9